Adviescollege toetsing regeldruk

Aan de staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst
De heer drs. F.L. Idsinga
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Onze referentie
Persoonsgegevens/ATR3479/2024-U076

Uw referentie

Datum
25 juli 2024

Onderwerp
Wetsvoorstel Maatregelen aftrek specifieke zorgkosten BP 2025

Geachte heer Idsinga,

Op 1 juli 2024 is aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) het wetsvoorstel Maatregelen aftrek specifieke zorgkosten BP 2025 voorgelegd. De adviestermijn loopt tot 29 juli 2024.

Aanleiding en context

Het wetsvoorstel betreft een onderdeel van het Belastingplan 2025. De huidige aftrekbaarheid bij het onderdeel zorgkosten in de inkomstenbelasting blijkt zowel voor particulieren als de belastingdienst een stuk eenvoudiger geregeld te kunnen worden. De voorgestelde vereenvoudigingen zijn gebaseerd op adviezen van onder andere de Inspectie Belastingen, toeslagen en douane.

Inhoud regelgeving

Het gaat om drie aanpassingen. Ten eerste de reiskosten voor het bezoeken van langdurig verpleegde personen. Onder bepaalde voorwaarden kunnen belastingplichtigen de reiskosten van het regelmatig bezoeken van een huisgenoot, die is opgenomen in een ziekenhuis of verpleeginrichting, aftrekken van de inkomstenbelasting. De doelgroep die daarvoor in aanmerking komt, wordt enerzijds iets ingekrompen omdat men voortaan alleen in aanmerking komt als men bij aanvang van verpleging huisgenoot was (en niet meer bij aanvang van de ziekte). Anderzijds kunnen voortaan alle belastingplichtigen, die bij aanvang van verpleging tot de huisgenoten van de verpleegde behoren, er aanspraak op maken (en niet alleen degenen, die al bij aanvang van de ziekte tot het huishouden behoorden). Volgens de toelichting zullen de afname en toename van de doelgroep gering zijn en elkaar min of meer opheffen.

Contact:
Postbus 16228
Te2500 BE DEN HAAG
Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG
info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl
Tel: 070-310 86 66

De tweede wijziging betreft de vervoerskosten voor het verkrijgen van medische hulp en hulpmiddelen (medisch vervoer). Momenteel zijn de werkelijk gemaakte kosten aftrekbaar (waaronder taxikosten), maar daar worden de bedragen die bijvoorbeeld de ziektekostenverzekering of de gemeente vergoeden, eerst van afgetrokken (ook als de vergoedingen niet zijn aangevraagd, maar men er wel recht op heeft).

Het berekenen van de werkelijke kosten is complex in geval men de eigen auto gebruikt omdat de bewijzen van de kosten van brandstof, verzekering, wegenbelasting, onderhoud, parkeerkosten, et cetera moet bewaren en gebruiken bij deze berekening, inclusief de kosten qua afschrijving. Dit om de kilometerprijs te bepalen. Bij medische reizen dient men daarom ook het aantal kilometers en de frequentie bij te houden. De wetswijziging houdt in dat voortaan kan worden volstaan met een standaard reiskostenvergoeding per kilometern (€ 0,23 per km) bij gebruik van een auto.

De derde wijziging heeft betrekking op de aftrekbare kosten, die gemaakt worden als belastingplichtigen wegens ziekte of invaliditeit in het algemeen hogere vervoerskosten hebben dan personen, die niet ziek of invalide zijn en daarom vaker gebruik kunnen maken van een goedkopere vervoerswijze (leef-kilometers). Als men die kosten wil aftrekken, dient men eerst een vergelijking te maken met de kosten van iemand in een vergelijkbare financiële en maatschappelijke situatie, die niet ziek of invalide is. Men mag dan de méérkosten aftrekken. Hierbij dient men te kunnen aantonen dat die meerkosten zijn gemaakt vanwege de ziekte of beperking. Hogere uitgaven dan gemiddeld kunnen bijvoorbeeld ook ontstaan doordat de belastingplichtige in een luxe auto rijdt of een liefhebberij heeft waarvoor die bovengemiddeld veel op pad is.

Deze regeling wordt sterk vereenvoudigd doordat er één forfaitair bedrag (€ 357,- per jaar) voor in de plaats komt met daarbij wel als voorwaarde dat men deze aftrekpost alleen mag gebruiken als de belastingplichtige niet meer dan 100 meter zelfstandig kan lopen (al niet met hulpmiddelen). Men kan dit aannemelijk maken door middel van het overleggen van een gehandicaptenparkeerkaart, een gemeentebesluit in kader van de WMO, een PGB of een doktersverklaring.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Het nut en de noodzaak worden gemotiveerd door te wijzen op de complexiteit die de huidige regelgeving met zich meebrengt voor de belastingplichtigen. Dat betreft met name de aftrekmogelijkheid van reiskosten bij gebruik van een auto. Dit zorgt er niet alleen voor dat de aftrekmogelijkheid te weinig benut wordt, maar ook voor hoge werkdruk bij de belastingdienst. Dit komt mede door de discussies tussen belastingplichtigen en de fiscus over de toepassing van de complexe regels. Verder wordt in de Toelichting gewezen op het feit dat eenvoudiger regels niet alleen leiden tot minder fouten, maar ook tot meer vertrouwen in de overheid.

Het is echter niet onderbouwd waarom de doelgroep, die de reiskosten mag aftrekken van het regelmatig bezoeken van een huisgenoot in een ziekenhuis of verpleeginrichting, wordt gewijzigd. Nu kan eenieder die al bij aanvang van de desbetreffende ziekte van de huisgenoot in hetzelfde huis woonde de reiskosten aftrekken. Dat wordt eenieder die bij aanvang van de verpleging in dat huis woonde.

1.1 Het college adviseert om het wijzigen van de regeling met betrekking tot de kosten van het regelmatig bezoeken van een huisgenoot in een ziekenhuis of verpleeginrichting nader te motiveren.

2. Minder belastende alternatieven

Uit de toelichting blijkt dat gezocht is naar een echt lastenluwe regeling van de aftrekmogelijkheid. Zo is bewust aansluiting gezocht bij de voorwaarden (waaronder de grens van 100 meter en bewijsmiddelen daarvoor) in andere bestaande regelingen bij het bepalen of zieken en gehandicapten recht hebben op een bepaalde voorziening. Dit betreft de OV-Begeleiderskaart van de NS en de gehandicaptenparkeerkaart van gemeenten. Daarnaast wordt het forfaitaire bedrag bij de leef-kilometers niet naar rato omgerekend naar de tijdsduur als daar maar een deel van een belastingjaar recht op aftrek bestaat.

3. Werkbaarheid

Het college constateert dat op diverse punten aandacht is besteed aan de werkbaarheid van de nieuwe regels met betrekking tot de aftrekbaarheid van reiskosten in bepaalde situaties. Het college kan op voorhand niet inschatten of een doenbaarheidstoets zinnig is bij deze sterk vereenvoudigde regels. Extra aandacht voor de doenbaarheid is mogelijk wel relevant in relatie tot andere bestaande aftrekmogelijkheden rond zorgkosten met betrekking tot vervoer zoals die voor ziekenvervoer en de aanpassingen van de eigen auto. Ook is onduidelijk in hoeverre de vergoedingen die gemeenten en/of ziektekostenverzekeringen verstrekken nog van invloed zijn op de hoogte van de aftrekpost als daar geen gebruik van wordt gemaakt. In dat laatste geval is het de vraag of een belastingplichtige de hoogte van die vergoeding kan bepalen als die daar geen gebruik van maakt.

Verder wijst het college op de mogelijkheid om een jaar na invoering van de wetgeving daarop te toetsen of deze voldoende werkbaar is. Hiervoor kan een invoeringstoets worden uitgevoerd. Deze toets zou bij voorkeur op gestructureerde wijze op alle nieuwe onderdelen van het Belastingplan 2025 betrekking moeten hebben.

3.1 Het college adviseert om een jaar na inwerkingtreding van de wetgeving een invoeringstoets uit te voeren.

4. Gevolgen regeldruk

Het college constateert dat de eenmalige kennisnamekosten € 340.000,- bedragen en de daling van de structurele regeldrukkosten wordt geschat op € 6,23 miljoen per jaar voor aftrekbaarheid met betrekking tot het medisch vervoer en € 330.000,- per jaar met betrekking tot de leefkilometers. Bij dat laatste bedrag heeft Uw ministerie toegelicht dat slechts 1 op de 40 belastingplichtigen, die momenteel gebruik maakt van de aftrekmogelijkheden in het algemeen met betrekking tot zorgkosten, ook van deze specifieke regeling gebruik maakt. Het is de verwachting dat het criterium van minder dan 100 meter zelfstandig kunnen lopen in de nieuwe regeling zorgt voor een rem op het gebruik van de aftrekpost. Desondanks is de verwachting dat het huidige aantal van 10.000 belastingplichtigen zal toenemen door de sterke vereenvoudiging (door middel van het forfaitaire bedrag), maar in welke mate is onbekend. Daarom is in de berekening van de regeldrukgevolgen hetzelfde aantal van 10.000 belastingplichtigen gebruikt.

Het is echter mogelijk en wenselijk om voor wezenlijke vereenvoudigingen in de vorm van scenario's te analyseren in hoeverre die tot extra gebruik van de aftrekposten zullen leiden. Hierbij dienen de noodzakelijke aannames onderbouwd te worden en kan via een onder- en bovengrens beter inzicht gegeven worden in de toekomstige regeldruk.

4.1 Het college adviseert om de regeldrukberekening aan te vullen met bovengenoemd scenario's.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Het wetsvoorstel indienen, nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

Persoonsgegevens

Voorzitter

Persoonsgegevens

Secretaris